

Nemzeti Társalkodó

Május' 25-dik napján 1835.

A' Berry Herczeg' meggyilkoltatása.

(Folytatás).

A' Berry Herczeg, egy vallásszolga segédét nyugtalanul kíváná, 's a' Chartresi Püspök, ki csak hamar el is jöve, őt teljes öntudási állapotban, egy karszékben seborvosoktól körülvéve találá. A' Herczeg az érdeemes lelki atyának kezét nyujtván, hitet, megnyugvást, 's bűnbánkodást jelentő szavakkal, esdekle a' sz. hit vigasztalásáért. A' Püspök őt Isten jóvoltában való bizodalomra intvén, a' catholica egyház szokása szerént, előre, míg a' betegnek ereje bűneinek bővebb vallomástételét engedné, közbűnbocsánatot ada. Gr. Mesnard kit még mind azon remény táplála, hogy a' seb nem halálos, az alatt az angoulemi Herczeg után ment, kit már ágyában lenyugodva találá, de ki ezen borzasztó hír hallására, hirtelen ruhájit magára vévén a' szerencsétlenség helyére sieté, hol a' két testvér tanálkozása leirhatatlan érzékeny jelenetet mütata, könnyei egygyüvé folyának, mert érzéseik nem találának sza-

vakat. — Ezután a' Herczeg egy oldal szobába vitetett, hol míg számára tábori ágy készítették, nekie négy székekből fekvést készítettek. Az angoulemi Herczeg új szerencsétlenségtől tartva, midőn a' Tuillériát elhagyá nem engedé-meg nőjének véle menni, de ez őtet mégis mindenütt nyomba követé, nem legelső vala ez most, több haldokló rokonát ápolá már a' XVI Lajos és Mária Antonia leánya, Gr. Artois (X Károly) is csak hamar eljőve, 's csak azoknak, kik e' méjen megilletett atyának gyengéd érzékeny szívét ismerik, lehet helyes képzetek az ő fájdmáról; ő minden kíséret nélkül kívána ide jőni, de tudtán kívül egy leghívebbjei közzül, Herczeg Maille hogy őt követhesse, szekeren, a' cselédség álló helyét foglalá-el. A' Berry Herczeg kívána leányára végáldását mondhatni, Gontaut Grófné által hozzá vitetvén leánya, erőtlen kezcit gyermeke fejére tévé, szegény leányka! monda a' haldokló atya, bár te oly szerencsétlen ne lennél, mint familiám többjei!“ Az Orleans Herczeg (a' mostani Király) valamint nője és leánya, kikkel ő a' színházban vala, 's kikhez csatolodék még a' Herczeg Enghien atya (a' megholt Bourbon Herczeg) is, részt vevének e' szomorú jelenésből, a' két lábokon tett érvágás haszotalan vala, de az ismételt köpölyözések kevés könnyebséget adának, az érverés erősebb leve, az ábrázat elevenebb, a' vérszabadabban folya; a' szomorkodó körül állók

viszont éledtek, midőn vért látának folyni. Egy óraker jött el a' híres Dupuytren, ki a' Herczeget jobb oldalán feküve találá; az ő sápadt tekintete, elvonult arczvonási, rövid lélekzete, a' homlokán lévő hideg veriték, görcsös rándulati, a' vértől mocskolt ágy rendetlen állása, 's mindenek felett a' pusztán heverő nyílt seb, megrázkodtaták e' férjfiut is, kit pedig kötelessége minden nap a' legfájdalmasabb jelenések tanújává teszen. A' Herczeg, Dupuytren úrnak kezét nyújtva, nagy fájdalmairól panaszla, 's ez minekutánna a' sebet megvizsgálta, 's a' több jelen volt orvosokkal tanakodott, a' seb szélesítése, mint egyedül való eszköz, a' tudő körül gyűlt vér elvételére, megállittatott. Dupuytren úr a' Herczeghez közeledvén, állapotját kérdezé, de semmi feleletet nem kapván, kérte a' a' Herczegnét kérdése ismétlésére. „Kérlek igen szivesen kedvesem, mond a' Herczegné, mond-meg, vagy legalább jeleld-ki azon helyet, hol legnagyobb fájdalmat érzesz.“ E' kedvelt hang által viszont magához jöve, megfogá nőjének kezét, 's mejjére tevé oly mozdulattal mintha fuladozását akarná jelelni. Gr. Artois, menyét az orvosi munkálat alatt el kívána távoztatni, „Atyám“ így szóla ő, „ne kényszerítsen engedetlenkednem,“ 's az orvosokhoz fordulva „Uraim, telyesítsék kötelességeket, azonban letérdeple az ágy mellé, 's az egész orvosi munkálat alatt a' Herczeg bal kezét, kezei között tartá. Mi-

kor pedig a' sebtisztító vasat béalkalmaztaták, kiálta a' Herczeg „Engedjetez meghalnom, mivel már, másként nem lehet.“ Szenvedj érettem mondá zokogva hitvese, ez ifju szeretetreméltó Herczegaszszonynak egy szava, enyhité a' beteg fájdalmait, 's megnyugvák a' végzéseken. A' fájdalmas sebtágítás után, Herczegnéje haját simítva, így szóla: „szégyen aszszony, mily szerencsétlen vagy te!“ A' seb méjségét most már egész bizonyossággal meg leheté határozni, a' kés, mely ezt ejté hat hét iznyi hoszszú, a' vas keskeny lapos, kétélü, mint az melyet Ravaillac használá, és rendkívül éles vala.

A' fájdalmas seb tágításra, egy kevés nyugalom következe, a' haldoklónak rendszerént adattatnak néhány fájdalomtól szabad pertzenetek, melyek neki a' múltra egy futó pillantatot vetni engedik, valamint a' vándor, ki a' csak most megmászott hegy tetőn, kevésse megpihen, míg a' más meredek oldalon lelejtene. A' Herczeg, Dupuytren úr kezei közzé tévén kezét, érverése minden változását kijelentetni kéré, mintegy őrt állítván az élet ajtajára, hogy a' halál váratlan meg ne lephesse. Fájdalmainak e' rövidenyhülte alatt, így szóla a' Herczegnéhez: „ne engedd hogy fájdalmaid rajtad erőt vegyenek, tartsd-meg magadat, azon gyermekért kit szived alatt hordozol.“ E' nyilatkozás minden jelenlévőknek tiszta örömet adá, de a' Herczeg elvesztén való fájdalom, ki éppen azon pillantatban, melyben az ő el-

hunytával az uralkodó ház kialudni látszék, ennek viszont felelevenültét oly nyugodtan jelenté, annál hevesebben töre-ki. Mindenütt a' merre csak bádjadt szemeit fordítá a' Berry Herczeg, joltévő hálás érzése mutatkozék; az ágya körül könyező cselédjeire mutatva „atyám! így szóla, gondoskodjon minden hozzám tartozókról, nagy hörgés követe beszédét, 's a' Herczeg mind azt erősíté hogy a' tör meg volt mérgesítve. Előbb látni kívánta vala gyilkosát, így szóla: „mivel bánthattam én meg ezen embert, ha megbántottam, a' bizonyosan nem szántsándékhól esett „nem fijam felele az öreg Gr. Artois te őt soha sem láttad, soha sem bántottad-meg, semmi személyes gyűlölsége elened nem leheté. Úgy hát bizonyosan eszevesztett, mondá a' a' Herczeg, azonban nyugtalanul várá a' Király (XVIII. Lajos) megérkezését, mondván, majd nem lesz időm, hogy tőle, ezen ember számára kegyelmet esedezhessek, ígérje-meg atyám, ígérd-meg bátyám, hogy a' Királynál számára kegyelmet fogtok eszközölni.“

A' Berry Herczeg, külföldi vándorlása alatt, Angliában egy oly szövetségre lépe, melyet ugyan a' sz. hit soha sem szentelemeg, de a' melyet mégis akkori környülményi, 's az emberi gyengeség, mentenek, — halála pillantatjában azonban, hogy igaz bűn bánatját nyíltan bébizonyithassa, és nője nemes szívét, 's lelki nagyságát szebb fényben kitüntethesse, azon kívánságát nyilat-

koztatá, hogy a' két ártatlan teremtések, számúzótsége ideje alatt született leányait ölelhesse. „Hivjátok ide őket, monda a' Herczegné, ők az én gyermekeim is.“ A' kicsiny idegen árvák egy óra múlva eléjöknek, 's királyi attyok ágya körül, könyekben olvadva, öszvekolcsolt kezekkel, letérdplének, a' Herczeg angol nyelven nyájason beszéle vélek, közelgető haláláról, intette Isten szeretetére és félelmére, jó magok viseletére, és szerencsétlen attyok emlékezetére, mi után a' Herczegnéhez fordulván, ezt mondá „és te leszel oly jó, 's ezen szegény árváknak gondjokat viseled? a' Herczegné pedig kinyilt karokkal fogadá őket, szívéhez szorítá, 's leányát elészólítván testvérileg csokolák ezt az árva leánykák, a' jelenlévők méj keservei csak a' Herczegné maga viselete, tisztelese, 's bámulása által szakasztattak félben, míg a' beteg ágya megigazittatnék, a' földre egy mátráztira tevék le őtet, hol a' Chartresi Püspöknek hallható szóval, gyóná-meg bűneit, 's ezen jelenés, minden jelenlévőknek azon képet állítá elő, midőn Sz. Lajos por ágyán elhamvada; midőn Teremtőjétől bohsánatot esedezék, ezzel végzé szavait: Kegyelem Nagy Isten! kegyelem azon férjfinak ki életemtől megfoszta, minekutánna, utolsó Szentséggel éle, 's minden vallásos tartozásit telyesité, vég óráját közelgetni érezvén, lassu hangon így szóla: „meddig fog még ez éj tartani? én igen sokat szenvedek, valyon eljő é a'

Király? többször kiáltozó attyát, ki méj ke-servét elnyomva, bizonyossá tevé hogy el nem fogja hagyni. Ekkor jelenték a' Herczeg-nek a' Marsalok megérkezését „azt hittém“ monda a' haldokló, „hogy véremet, hazámért az urak közt onthatom.“ Mily csudálatos öszvetálálkozása a' borzasztó, és kedvtöltő jelenéseknek: az alatt míg a' Berry Herczeg méjen megsebesítve, gyilkoltatva, logéja előszobájába vitetett, a' szüpadon folytak a' mútatványok, a' ház egyik felében musika hangok, másokban a' haldokló Herczeg nyögései hallatának, a' világ hijában való-ságát, 's a' kiháló francia uralkodó ház végszenvedését, csak egy előfüggő választá, 's a' sz. ruhákban öltözködött lelki atya, az állorczás színészek közt nyomula keresztül. Végre csak ugyan a' sokaság eloszlék, 's a' mulatkozó gyönyörűség, méj bánatnak ada helyt; méj csend uralkodék mindenütt, mely néha csak az ör katona lépései, 's a' gyülekező udvari népség zajja által háborittaték, kik részszerint fényes öltözetekben, részszerint az álom karjai közzül hirtelen kiszökve gondtalanul öltözködve jelenének-meg.

Három tudósítások küldődtek már a' Tuillériákba. öt órakor reggel eljöve a' Király is, a' Herczeg veszedelmes állapotja eddig még előtte titokban vala. A' szekér zör-gésére a' haldokló elevenedni látszék, 's midőn a' Király hozzá bélépett, ezen szókkal emelkedék-fel „nyujtsa nekem kezét hogy csókolhassam-meg utoljára“ 's midőn a' Ki-

rály nagy megilletődéssel megölelné „még nem vagy oly veszedelmesen, mint gondolod felele a' Király, e' felől még beszélhetünk“ a' Király nem adja meg kérésemet monda a' Herczeg, és ismétlé „Kegyelem hogy csendesesen múlhassak-kì, ezen kegyelem vég pillantatimat könnyítette volna“ 's midõn vég órája közelében, szava mind gyengülne így szóla „engedjen legalább azon reménnyel halmom-meg, hogy holtom után egy embertársamnak sem fog érettem vére kiontatni.“ A' Király ez után latán nyelven kérdé Dupuytrentõl, minõ véleménye lenne, a' Herczeg állapotja felõl, õ pedig feleletül, a' Felségnek oly mozdulatot teve, mely semmi reményt nem nyujta; a' Király béléptére tett erõlködéssel, a' beteg új erõt látszott nyerni, sajnálá a' Király' éjjeli nyúgalma háborittatását, 's kérte hogy viszont nyúgodnalle. Az én éjjelem már eltölt fiam, monda a' felség, már öt óra és én már nem hagyak-el tégedet. — A' nap valóban éppen kelõ félben is volt, 's a' csendes szenvedõre lövellé sugárit, egykor földi léte folyta alatt, ily idõben szokott volt õ az álm karjaiból kirepülni, most pedig az angyalokhoz készüle átköltözni. Közel végét érezve így szóla „vége van“ 's midõn a' Herczegné keserve kitörését nem tudná tartóztatni, megkérte atyját hogy vigye el tõle. A' Herczegné erõvel a' mellékszobába vitetett, 's csak azon ígéretere bocsáttaték vissza haldokló férjéhez, hogy csendesebben fogja magát vi-

selni. Végre minden remény elenyésze, 's a' legnyugtalanítóbb változás jelei mutatkoztak. A' Herczeg más oldalára kíváná magát fordíttatni, 's az orvosok hijában ellenzék; „Boldogságos Szűz légy irgalmas“ voltak utolsó szavai, kívánsága szerint más oldalára téteték, 's egy pillantat múlva csendesen kimúla. A' Herczegné férjétől elvonattatva, elbódula, 's kétségben eséssel küszködék, „aszszonyom monda Gontaut Grófnénak, vegye által leányomat, férjem holta után én nem kívánok élni“ 's kiragadván magát azok kezei közzül kik vissza tartóztatni akarák, visszarepült férje szobájába, 's mindent félre lökvén ki utjában álla, jajgatva férjére borul. A' Berry Herczeg már nem vala többé életben, hijában tarták a' Király tobáktartóján lévő tükröt szájához, az élet szikrája már kialudt, 's lelke Teremtőjéhez siette vissza, minden jelen voltak térdre borúlva, 's könnyápor közt bocsáták fohászikat a' mindenség urához. „Nékem még van egy telyesíteni való kötelességem“ így szóla a' Király, midőn őt eltávozni kérék, „nekem még van egy vég kötelességem fiamhoz“ 's Dupuytren úr karjára támoszkodva, az ágyhoz ment, bé fogá a' megholtak szeméit, kezét érzékenyen megcsokolá, 's némán, hallgatva, ment-el. A' jelen voltak is mind csendesen eloszlának.

R é g i s é g e k.

In A. 1620. Die 10. Maji, holt-meg Fél-séges Erdélyi Fejedelem és Magyarország nagy részeinek Királyának Bethlen Gábornak felesége Károlyi 'Su'sanna Kolo'svárt 32. esztendő's korában. Kinek nagy pompás temetése e' képpen celebráltott.

Koporsóban való tételkor predikállottak Milotai István a' fejedem aszony papja, ex textu Esa. 54. 2. *Egy szempillantásig hagyta lak*, és Göntzei András Kolo'svári Fő Pap, ex Prov. 8. 28. *Tudjuk pedig, hogy azoknak*, és Ketsvai János Erdélyi ref. Püspök, Fejérvári Fő Pap, és udvari Prédikátor, ex Psal. 34. 10. *sok nyomorusági vadnak*. Igen szép Apostrophéval végezvén magyar versekkel mind a' testre mind a' koporsóra alkalmaztatván.

Osztán temetéshez készülvén: Die 21-a Maji predikállott Milotai István udvari Pap, ex Joh. 5. 7. *mely boldog az ember kit az úr megdorgál*. — Die 22. Maji predikállott Ketsvai János Erd. ref. Püspök ex Joh. 11. 25. *Én vagyok a' feltámadás*, és Szilvási Márton Bánffi Hunyadi pap, ex Joh. 14. 1. *Az aszszonyi állat, 'sat*. — Die 23. Gyöngyösi András Kolo'svári pap, ex Job. 1. 21. *Mezítelen, 'sat*. — Az egész udvar ^{egy kőből készült} fekete selyem materiával volt bévonva, arany, ezüst kapcsokkal jól öszvefoglalva, a' hol aranyos kettős kereszt mintegy hegyből jött ki, mely körül négy folyó vizek Duna, Ti-

sza, Dráva, Száva voltak, és arany karuly az orával véres szívet szaggatván. Es hét torony melyek jelentették az Erdélyi hét kolcsos várakat, mind tiszta ezüsből aranyason, mely is nagy tereh volt, melyet az urak emeltek, és hordoztak.

Mind lovas, gyalog urak, tiszték, és hadak gyászban voltak. — Mikor pedig a' testet a' koporsóba a' bóltból kihozták, prédikállott Milotai István, ex Prov. 31. 30. *Csalárd a' kedvesség*, osztán Gelei István udvari pap perorált, mely oration majd minden rendek sírtak, utánna perorált Bihari Benedek Kolo'svári Professor igen szép hosszú deák versekkel, ki után perorált Károlyi György, ifiabb Bethlen István urfi preceptor sok köny hullatásaival. — Osztán a' testet megindították, hol számtalan hintók, kocsi, lovak, a' Kolo'sváriak nagy roppant díszes rendel seregben a' kapu előtt várták, ezek után fekete selyem zászlókkal gyász ruhákban sok, és nagy hadi seregek, kit nagy sereg deáki ifijuság, és sok Papok, mesterek énekléssel követtek, ezek után az egész Kolo'svári Tanács, és nagyobb rendek mentek. — Kik után ment idősb Gróf Iktari Bethlen István Gubernator, két jeles fiaival, Istvánnal, és Péter urfiakkal. — Ezután a' két Oláhországi Vajdák igen pompáson. — Ezeket követték Németországi, Magyarországi Nagy Fejedelmi, és Grófi nagy uri rendek. — Ezekután nagy szomorú gyászszal a' felséges Bethlen Gábor Fejedelem, Magyarországi,

és Erdélyi gyász ruhákban való nagy urakkal, Tanácsi rendekkel, és a' nemességnek nagygyaival, és sok helyekről jött követekkel mind süvegek fejkéből levéve. — Ezek után az uraknak nagygyai alternatim a' testet vitték koporsóban vállokon, Gáspár János udvari kapitány előttök menvén. A' test jól arra elkészített szekérre tétetett, mely előtt hat fekete lovak, földig mind szekér mind lovak fekete selyem matériával volt bévonva. — Kit követtek az uri aszszonyok, és kisaszszonyok, mind fekete gyász ruhákban, kik is mind erőssen felszóval sirtak. — Ezeket követtek a' gyalog hadi seregek, kiknek fő kapitányok Geréb András, Koló'svártól fogva majd fél mély földig. — Igy követtek gyalog minden rendek. — Osztán hintókra, kocsikra, lovakra ülven Tordára mentek, délután két órákor, igen szép mesterséggel a' Tordaiaktól készített zöld levelesszín alá letéve.

Más nap reggel 6 órákor 25. Maji prédikálott Dévai Pap Dési István, ... *Óh halál mely keserű 'sat.* folyó oratioval is peroráltak deákul. — Tordán a' prédikatio, és oratio meglévén, a' tegnapi mód, és rendszerént lett az indulás, és gyalog menvén, nagy szomorú pompával az aranyoson való hídig, ott osztán hintókra, kocsikra, lovakra ülven, szép lassan Enyed felé úgy men-
tenek, délután 2 órákor jutottak Enyedre, hol is a' városi minden rendek, férfiak, aszszonyok, ifiak, gyermekek sirva eleikbe men-
tenek, és nagy sírással az aszszonyok, leá-

nyok kísérték a' testet nagy jaj szókkal, hová is elérkezvén szép mesterséges zöld leveles szín alá bétették a' testet a' Kastélyba.

Más nap reggel ismét. — 26 Maji prédikált Gyöngyösi András, ex Prov. 23. *Ne dicsekedjél az holnapi*, és szép deák folyó oratioval is peroráltak is hosszason. Ismét az eddig folyó rend, és mód szerint vitték a' testet Fejérvár felé, szép, és rendszeren; itt is hosszason gyalogolván minden rendek; hová is érkeztek délután egy órával, lévén nagy és szép sereggel való menetek a' Fejérvári minden rendeknek, az Ompolyhoz; mind ifiak, aszszonyok, leányok, gyermekek nagy szomorán. És a' test után állván fel szóval sírtanak, mint édes anyyokat siratták, és kísérték, a' sz. Mihály kapuhoz, hol megálván a' testtel az egész pompa előtt.

Az erdélyi refor. püspök Kecsvai János prédikált ex Psal. 112. 6. *örök emlékezetben leszen*, azután deákul perorált Balai Mihály a' fejérvári egyik professor, ki után deák versekkel perorált Böjti Gáspár a' M. Vásárhelyi schola-mester, ki után folyó deák oratioval perorála Kemény János úrfi, azon familiából való, ki Hunyadi János helyett, és személyében, (minthogy mind rajta lévő köntös, mind ló melyen ült Hunyadi Jánosé volt) Mezet basa török serege által, kik csak arra rendeltettek volt, vitézül elesett, ezután hasonló folyó deák oratioval perorált Mindszenti Gábor nemes ifiu.

Ezek után, a' várba nagy pompával,

kezeken a' fő urak a' testet vitték, és tették egy boltba, hol egész egy hónapig állott, mindenféle jó illatu szerszámokkal éjjel nappal füstöltetvén azon bolt az úrfiaktól.

Az alatt a' felséges Fejedelem kérte minden úrrend férfiakat, aszszonyokat, hogy a' terminált nap előtt 3 nappal jelennyenek-meg tisztesség tenni, — a' Püspök pedig minden tudós városi Papoknak, Professoroknak rendet adott és irt ki, mikor, hányszor prédikályon, vagy orályon, vagy folyó oratiókkal vagy versekkel, mindenüvé Magyarországra és Erdélybe.

Mely hónapnak folyása alatt: — Mind castrum dolorist elkészitettek, mind zöld leveles ágakkal mesterségesen az egész fejedelmi udvart bévonták, és minden felé, a' hova kellett fekete selyem matériákat és posztókat nagy királyi költséggel, és barmoknak boroknak bővségével, és minden kivántató éléssel gazdagon elkészültek, melyen az akkori világ álmélkodott, sok czimerekkel, cistákkal mind vár kapu, fejedelmi udvar, castrum doloris gazdagon megrakatván, egész fekete selyemmel volt a' fejedelmi udvar bévonva, a' castrum doloris az udvar közepén volt, hová, a' hagyott napra mind magyarországi, mind erdélyi minden Rendek, Urak, Papok, Professorok, Követek, Nemes-ség, Uriaszszonyok Kisaszszonyok, Magyarok, Szászok, Oláhok öszvegyültek mind fekete gyászban. A' felséges Fejedelem a' fő urakkal jobb felől, bal felől sok uri és fő

aszszonyok, a' gyászos udvarral mind gyász ruhákban, egy felől a' Szász natio mindennünnen jött követekkel, és az országból valók, más felől ismét sokan; a' test egy hónapig állott a' bóltban az úrfiaktól éjjel nappal füstöltetvén.

A' test a' castrum dolorisból (talám a' bóltból) pompásan az úrfiak által kihozatván nagy trombita harsogás alatt, csendesség lett. — Die 29 Junii a' nagy hírű és emlékezetű . . . ember Czeglédi János Etsédi prédikátor és azon tractusnak seniora, a' fejedelmi udvarban a' castrum dolorisnál prédikált, ex Gen. 3. 24. *Por vagy porrá kell lenned*; ki után perorált folyó deák oratioval Csulai György fejevári más professor; osztán folyó deák beszéddel perorált . . . . . Ferencz fejevári harmadik professor, és prédikált Ketsvai János erd. ref. püspök ex 2. Cor. 3. 12. *A' mi hátra vagy on atyámfiai*, azután Gelei István a' Fejedelem aszszony papja, deák versekkel hosszan perorált, osztán folyó deák oratioval perorált Szombatfalvi Márton nemes ifju. Osztan sok úrfiak a' testet a' castrum dolorisból ki indították és a' Sz. Mihály templomához kezeken vitték, és az egész halotti pompa, szép mód és rend szerént mint azelőtt is practizáltatott, kísérték. A' Sz. Mihály temploma előtt prédikált Gönczi József, a' tiszta mellyéki püspök, ex Esai. 25. *Embernek fia elveszem a' te szemed*, ki után perorált folyó deák oratioval Böjti Gás-

pár, azután perorált Gróf Iktári Bethlen Péter 15 esztendőös ifiu, a' Fejedelem ötse a' Gubernátor fija. Onnét a' templomba vitték bé a' testet, a' hol Kornis 'Sigmond szentelt vitéz úr, Bihar-vármegye Főispánja egy nagy ezüst aranyos táblát emelt-sel kezébe, mely táblára ezek a' betük voltak írva: S. A. P. D. D. S. R. I. T. P. F. R. N. B. S. C. A. C. O. R. D. — ekkor nagy hosszan trombita hársogás lett, osztán prédikállott Alvintzi Péter kassai fő pap, ex Apoc. 21. 3. 4. *És hallék nagy szózatot mennyből, ki a' testnek nagy familiáját ez előtt 500 esztendőknél feljebb deducálta.* Osztán prédikállott Keresztszegi István Zilahi prédikátor és esperest, ex Rom. 2. 24. *Én nyavalyás ember,* ki után perorált folyó deák oratioval Apicius Márton fejevári negyedik professor, azután deák versekben peroráltak Kornis György és Ferencz úrfiak, — osztán vacsorálni mentek. (végzete következik).

J á t é k

egy sovány éjjeljáró, halálos ellensége a' házi boldogságnak. Enyelegve, nyájas vigyorgással foszt meg minket időtől, pénztől és nyugalomtól. Egész szókönyvet kéne készíteni a' ki elé akarná számlálni a' mivel 's a' mibe az ember játszik. Még fejét 's szívét is teszi fel néha, és sokszor el is veszti. Legroszabb pedig a' dologban, hogy nyeres és vesztés soha sem egyenliti egymást, mindég tiszta hijány marad fen az erkölcsiségben.